

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι εργασίες αυτές έχουν στόχο να αναπτύξουν οι μαθητές αυτενέργεια, πρωτοβουλία και διερευνητική στάση προς το αντικείμενο, καθώς και να βοηθηθούν στην ανακάλυψη των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων τους. Είναι δυνατόν να ανατεθούν σε κάθε μαθητή χωριστά ή σε ομάδες, όπου παράλληλα διαπιστώνεται η συλλογική προσπάθεια, η ανάπτυξη συνεργατικότητας και καλών σχέσεων μεταξύ τους.

Τα θέματα αυτά μπορεί να οριστούν από την αρχή του σχολικού έτους και οι μαθητές να επιλέξουν ελεύθερα εκείνο που τους ενδιαφέρει ή να δοθούν στην πορεία της διδασκαλίας. Το είδος των θεμάτων, ο βαθμός δυσκολίας και η παροχή πληροφοριών ποικίλλουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών και τα μέσα που διαθέτει το σχολείο. Τα ακόλουθα θέματα αναφέρονται ως ενδεικτικά παραδείγματα:

1. Αφού μελετήσετε από την Ιστορία τη ναυμαχία στη Σαλαμίνα και στους Αιγός ποταμούς, να καταγράψετε τις στρατηγικές κινήσεις των αντιπάλων και να συγκρίνετε τον τρόπο περιγραφής στα κείμενα των ιστορικών Ηροδότου, Θουκυδίδη και Ξενοφώντα.
2. Λύσανδρος - Θεμιστοκλής: Δυο ηγετικές φυσιογνωμίες.
Μέσα από ιστορικά κείμενα (π.χ. Ξενοφώντα, Πλουτάρχου *Βίοι Παράλληλοι*), να συγκρίνετε τη διορατικότητα, τα τεχνάσματα που χρησιμοποιούσαν για να επιτύχουν το στόχο τους και την αποτελεσματικότητα των μεθόδων τους.
3. Αφού παρατηρήσετε την αθηναϊκή τριήρη⁵¹, να περιγράψετε τα μέρη της και τον τρόπο δράσης της. Να συγκεντρώσετε στοιχεία για την εξέλιξη του πολεμικού πλοίου μέχρι σήμερα. Μπορείτε να συγκεντρώσετε υλικό από ναυτικά, πολεμικά ή ιστορικά μουσεία.

⁵¹ Υπάρχει ανάλογο εποπτικό υλικό του ΥΠΕΠΘ.

4. Να προσδιορίσετε τις συνέπειες του Πελοποννησιακού πολέμου για όλη την Ελλάδα και να τον συγκρίνετε και με τις εμφύλιες διαμάχες που εκδηλώθηκαν μεταξύ των Ελλήνων κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821, διατυπώνοντας ανάλογα συμπεράσματα.
5. Για ποιο λόγο ο Κριτίας πρωτοστάτησε στην καταδίκη του Θηραμένη; Ποιες κατηγορίες προσάπτει σ' αυτόν; Να προσπαθήσετε να τις εξηγήσετε, αφού παρουσιάσετε αναλυτικά την πολιτική στάση των δύο ανδρών⁵².
6. Να σκιαγραφήσετε την προσωπικότητα και το ήθος του Κριτία, όπως αυτός παρουσιάζεται στο 1ο βιβλίο των *Άπομνημονευμάτων* του Ξενοφώντα.

⁵² Για να δώσουν εμπειριστατωμένη απάντηση οι μαθητές, θα πρέπει να μελετήσουν από μετάφραση ολόκληρο το κεφάλαιο ΙΙΙ του 2ου βιβλίου των *Έλληνικων*.